

Sygn. akt I ACa 361/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Zwierzyńska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2021 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko A. Ż.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 12 lutego 2021 r. sygn. akt XV C 282/20

I. prostuje oczywistą omyłkę w zaskarżonym wyroku poprzez każdorazowe oznaczenie siedziby powoda: „w W.”;

II. oddala apelację;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Małgorzata Zwierzyńska

Sygn. akt I ACa 361/21

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2021 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie z powództwa (...) Bank (...) S.A. przeciwko A. Ż. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 84.282,44 zł (punkt I) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 9.632 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt II).

Sąd I instancji ustalił, iż pozwana A. Ż., jako osoba prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą „A. Ż. I. (...) -Lekarz (...) - Ż.” zawarła w dniu 30 października 2015 r. z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu gotówkowego w wysokości 200.000 zł z przeznaczeniem na zakup wyposażenia. Przedmiotowy kredyt udzielony został na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 12 listopada 2020 r. Kredyt został uruchomiony jednorazowo w formie przelewu na rachunek kredytobiorcy.

Splata kredytu następować miała w równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych płatnych w 12 dniu każdego miesiąca.

Oprocentowanie kredytu było zmienne i ustalane w oparciu o stopę referencyjną WIBOR 3M, zaokrągloną do drugiego miejsca po przecinku:

- w dniu podpisania umowy w wysokości stopy referencyjnej sprzed 2 dni roboczych przed dniem podpisania umowy;
- w każdym kolejnym okresie stabilizacji w wysokości stopy referencyjnej sprzed 2 dni roboczych przed pierwszym dniem tego okresu stabilizacji oprocentowania powiększoną o marżę Banku w wysokości 5,00 punktów procentowych.

Zgodnie z § 4 ust. 2 zawartej umowy okres stabilizacji oprocentowania, będący okresem, w którym oprocentowanie kredytu nie ulega zmianie wynosi 3 miesiąc. Pierwsza zmiana oprocentowania następuje po upływie 3 miesięcy od dnia podpisania umowy. Każda następna zmiana oprocentowania następuje po upływie 3 miesięcy od poprzedniej zmiany.

Stosownie do § 6 ust. 9 przedmiotowej umowy odsetki od kredytu za dany miesiąc naliczane są do dnia poprzedzającego termin spłaty. Od niespłaconej raty kredytu w terminie określonym w harmonogramie lub z upływem okresu wypowiedzenia umowy Bank pobiera odsetki podwyższone w wysokości 1,5% stopy oprocentowania kredytu obowiązującej w okresach, za które odsetki są naliczane (ust. 10).

Bank zgodnie z § 9 umowy miał możliwość wypowiedzenia umowy w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu bądź w przypadku utraty zdolności kredytowej przez kredytobiorcę. Okres wypowiedzenia umowy przez Bank zgodnie z umową wynosił 30 dni. Wypowiedzenie wymagało zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Pozwana A. Ż. podpisała oświadczenie o poddaniu się egzekucji z tytułu zawartej umowy kredytu gotówkowego z dnia 30 października 2015 r. w trybie art. 97 ustawy Prawo bankowe.

Powód wypłacił pozwanej na rachunek bankowy kwotę kredytu w wysokości 200.000 zł w dniu 30 października 2015 r.

Bank (...) S.A. z siedzibą w W. z dniem 1 kwietnia 2019 r. zmienił nazwę na (...) BANK (...) S.A.

Z ustaleń Sądu I instancji wynika nadto, iż pismem z dnia 29 kwietnia 2019 r. powód wezwał pozwaną A. Ż. do natychmiastowej zapłaty należności wymagalnych, wynikających z zawartej umowy kredytu w wysokości 11.338,34 zł tytułem kapitału wymagalnego oraz 100 zł tytułem niespłaconych opłat i prowizji w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. Jednocześnie powód poinformował pozwaną o możliwości złożenia w terminie 14 dni wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Powyższe wezwanie zostało odebrane przez pozwaną w dniu 9 maja 2019 r.

W dniu 10 lipca 2019 r. powód w związku z niedotrzymaniem przez pozwaną warunków udzielenia kredytu, tj. brakiem spłaty zadłużenia wymagalnego, wypowiedział pozwanej umowę kredytu nr (...) - (...) z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Na dzień wystosowania przedmiotowego pisma wskazano, iż kwota zadłużenia z tytułu umowy kredytu wynosi: 63.757,90 zł tytułem kapitału niewymagalnego, 17.596,24 zł tytułem kapitału wymagalnego, 1.959,96 zł tytułem odsetek umownych.

Powód wezwał do spłaty całości zadłużenia najpóźniej do dnia upływu okresu wypowiedzenia wskazując, że po jego upływie kredyt stanie się w całości wymagalny. Przedmiotowe pismo powód skierował na dwa adresy pozwanej: ul. (...), (...) - (...) W. oraz ul. (...), (...) - (...) P..

Wskazane pisma zostały odebrane w dniu 15 lipca 2019 r. oraz 16 lipca 2019 r. przez domowników w osobie K. Ż. oraz E. Ż..

W dniu 16 września 2019 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty do dnia 23 września 2019 r. kwoty 84.222,44 zł, stanowiącej zadłużenie na dzień 10 września 2019 r. z tytułu umowy kredytu gotówkowego. W skład wskazanej kwoty wchodziły: kwota w wysokości 81.354,14 zł tytułem niespłaconego kapitału, kwota 2.510, 80 zł tytułem odsetek

umownych oraz kwota 357,50 zł tytułem kosztów. Jednocześnie Bank poinformował, iż od dnia 11 września 2019 r. należne są dalsze odsetki w wysokości określonej w umowie.

Sąd meriti ustalił, iż pozwana zaprzestała spłacania rat kredytu gotówkowego w lutym 2019 r. Zadłużenie pozwanej A. Ź. z tytułu zawartej umowy kredytu z dnia 30 października 2015 r. nr (...) - (...) w odniesieniu do należności głównej wynosi 81.354,14 zł.

Od momentu zaprzestania spłacania rat kredytu gotówkowego powód naliczył pozwanej następujące odsetki umowne:

-12.03.2019r.- kwota odsetek umownych 436,24 zł

-12.04.2019r.- kwota odsetek umownych 416,61 zł

-13.05.2019r.- kwota odsetek umownych 396,86 zł

-12.06.2019r.- kwota odsetek umownych 377,01 zł

-12.07.2019r.- kwota odsetek umownych 357,04 zł

-12.08.2019r.- kwota odsetek umownych 336,97 zł

-30.08.2019r.- kwota odsetek umownych 190,07 zł.

Łącznie : 2.510, 80 zł.

Powód naliczył pozwanej do dnia 2 grudnia 2019 r. (dzień poprzedzający wytoczenie powództwa) w związku z udzielonym kredytem tytułem innych kosztów wynikających z niespłaconych prowizji kwotę 417,50 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 16 stycznia 2020 roku (k. 13), wydanym w sprawie o sygn. akt VI Nc- c 2316482/19, sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Następnie pozwana A. Ź. wniosła sprzeciw, skutecznie zaskarżając powyższy nakaz zapłaty w całości, który w związku z działaniem pozwanej utracił moc.

Powyższy stan faktyczny Sąd a quo ustalił na podstawie zebranych i przeprowadzonych w sprawie dowodów, które poddano ocenie zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. Sąd I instancji dokonał oceny wiarygodności i mocy dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd meriti oparł się na dowodach w postaci dokumentów złożonych do akt niniejszej sprawy, prywatnych i urzędowych. Jednocześnie Sąd a quo wskazał, iż w sprawie nie przeprowadzono dowodów z osobowych źródeł, albowiem pozwana pomimo wezwania na rozprawę w celu przesłuchania w charakterze strony nie stawiła się (będąc prawidłowo powiadomiona).

W ocenie Sądu I instancji niniejsze powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd meriti zważył, że podstawę materialnoprawną roszczenia strony powodowej w odniesieniu do kwoty głównej stanowi przepis art. 69 ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 2419), zgodnie z którym przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

W świetle jednoznacznego brzmienia umowy (określenie kredytobiorcy na wstępie umowy, treść §1 umowy – k. 50) a ponadto nazwy rachunków bankowych pozwanej (k. 93,100 i 108), zdaniem Sądu I instancji zważyć należało, iż pozwana zawarła umowę, jako przedsiębiorca w związku z prowadzoną przez siebie działalnością, wobec czego przedmiotowa relacja prawna nie ma związku z tzw. reżimem konsumenckim (w czasie jej trwania).

W ocenie Sądu meriti powód przedłożonymi dokumentami wykazał istnienie oraz wysokość dochodzonego przedmiotowym powództwem roszczenia. Powód celem wykazania dochodzonego roszczenia przedłożył dokumenty w postaci umowy kredytu gotówkowego z dnia 30 października 2015r. o nr (...) - (...), potwierdzenie przelewu kwoty w wysokości udzielonego kredytu, wyciąg z ksiąg bankowych oraz historie rachunku.

Sąd I instancji wskazał, iż roszczenie powoda wynika z przedłożonej umowy kredytu gotówkowego nr (...) - (...). Z dokumentu tego wynika, iż pozwana zawarła z powodem (...) BANK (...) S.A. (wcześniejsza nazwa (...) S.A.) umowę kredytu gotówkowego w wysokości 200.000 zł. Przedmiotowa umowa określa także oprocentowanie kredytu, które zgodnie z zawartą umową miało charakter zmienny i było ustalane w oparciu o stopę referencyjną WIBOR 3M, zaokrągloną do drugiego miejsca po przecinku powiększoną o marżę Banku w wysokości 5,00 punktów procentowych. Z kolei fakt wypłacenia pozwanej kwoty kredytu w wysokości 200.000 zł wynika z przedłożonego dokumentu w postaci potwierdzenia przelewu. Celem wykazania dochodzonego roszczenia powód przedłożył takie dokumenty jak: wyciąg z ksiąg bankowych oraz historie rachunku. Sąd meriti wskazał również, że zgodnie z art. 95 ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo Bankowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 2419) księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych. Moc prawna dokumentów urzędowych nie obowiązuje w odniesieniu do tych dokumentów w postępowaniu cywilnym (ust. 2). Tym samym wyciąg z ksiąg bankowych w postępowaniu cywilnym ma charakter dokumentu prywatnego, a więc stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). W ocenie Sądu a quo wyciąg z ksiąg bankowych nie mógłby sam w sobie stanowić dowodu na wysokość dochodzonego roszczenia, bowiem nie byłoby możliwe na podstawie tego dokumentu dokonanie w żadnym zakresie weryfikacji dochodzonego roszczenia. Jednakże Sąd I instancji wskazał, że strona powodowa przedłożyła również dokumenty w postaci historii rachunku, które w sposób szczegółowy obrazują od jakiego momentu oraz w jaki sposób kształtowało się zadłużenie pozwanej z tytułu umowy kredytu gotówkowego z dnia 30 października 2015 r. oraz w jakich datach i w jakiej wysokości świadczyła pozwana oraz w jaki sposób wpłaty te były księgowane. Z dokumentów tych wynika, że pozwana początkowo spłacała zaciągnięty kredyt. Pozwana zaprzestała spłacania rat kapitałowo-odsetkowych w lutym 2019 r. Dokumenty w postaci historii rachunku przedstawiają także szczegółowo odsetki umowne naliczane pozwanej w związku z zaciągniętym kredytem za okres od 12.03.2019 r. do 30.08.2019 r. w łącznej wysokości 2.510,80 zł oraz inne koszty w wysokości 417,50 zł. Przedłożone przez powoda dokumenty wzajemnie ze sobą korelują i w ocenie Sądu meriti wykazują w sposób zupełny dochodzone roszczenie. Wobec powyższego Sąd I instancji uznał, że zarzuty podniesione przez pozwaną A. Ż. w zakresie niewykazania przez powodowy Bank istnienia oraz wysokości dochodzonego roszczenia - za chybione. Nadto, zarzuty te nie były skierowane na kwestionowanie konkretnych faktów płynących z wyżej wymienionych dokumentów bankowych, podobnie też nie wskazywały na inne fakty w postaci wpłat, które nie zostały w nich ujęte, a które mogłyby mieć wpływ na istnienie i wysokość zobowiązania. Powołując się na utrwalone orzecznictwo sądowe (m.in.: I ACa 278/17 - wyrok SA Gdańsk z dnia 07-02-2018, I ACa 1221/17 - wyrok SA Katowice z dnia 04-09-2018 i I ACa 1221/17 - wyrok SA Katowice z dnia 04-09-2018) w odniesieniu do wartości dowodowej dokumentów bankowych oraz skutecznego zwalczania ich treści, Sąd I instancji uznał po przeprowadzeniu całej rozprawy i roztrząśnięciu jej wyników, że powodowi udało się wykazać istnienie i wysokość roszczenia i to w sposób transparentny.

Odnosząc się w dalszej kolejności do kwestii związanej z wypowiedzeniem przez powodowy Bank pozwanej umowy kredytu gotówkowego z dnia 30 października 2015r., Sąd meriti zważył, iż zgodnie z zawartą między stronami umową Bank miał możliwość wypowiedzenia umowy w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu bądź w przypadku utraty zdolności kredytowej przez kredytobiorcę z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Pozwana zaprzestała regulowania rat kapitałowo-odsetkowych. Powód przed wypowiedzeniem pozwanej umowy kredytu pismem z dnia 29 kwietnia 2019 r. wezwał pozwaną do natychmiastowej zapłaty należności wymagalnych wynikających z zawartej umowy kredytu w wysokości 11.338,34 zł tytułem kapitału wymagalnego oraz 100 zł tytułem niespłaconych opłat i prowizji w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. Powód równocześnie

zaoferował pozwanej możliwość złożenia w terminie 14 dni wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Wobec tego Sąd I instancji stwierdził, iż powód wyczerpał procedurę przewidzianą w art. 75c ustawy - Prawo Bankowe w zakresie wyznaczenia co najmniej 14- dniowego terminu do zapłaty zaległości oraz zawarcia informacji o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Zdaniem Sądu a quo powodowy Bank miał zatem podstawy do wypowiedzenia pozwanej A. Ż. umowy kredytu gotówkowego pismem z dnia 10 lipca 2019r.

Za oczywiście bezzasadne Sąd I instancji uznał zarzuty pozwanej w zakresie niewykazania przez powodowy Bank, przez kogo odebrane zostały przesyłki zawierające wypowiedzenie umowy kredytu gotówkowego. Powód skierował wypowiedzenie umowy na dwa adresy pozwanej: ul. (...), (...)-(...) W. oraz ul. (...), (...)-(...) P.. Ze znajdujących się w aktach sprawy dokumentów w postaci potwierdzenia odbioru wynika, że przedmiotowe przesyłki odebrane zostały przez domowników w osobie K. Ż. oraz E. Ż. odpowiednio w dniu 15 lipca i 16 lipca 2019 r. Sąd I instancji wyjaśnił, że zgodnie z art. 37 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, przesyłka pocztowa może być także wydana ze skutkiem doręczenia osobie pełnoletniej zamieszkałej razem z adresatem. Zdaniem Sądu meriti podniesiony przez pozwaną A. Ż. zarzut w tym zakresie również nie zasługiwał na uwzględnienie.

Pozwana wskazywała także, iż przedmiotowa umowa kredytu gotówkowego z dnia 30 października 2015r. zawiera klauzule niedozwolone. Niemniej, Sąd I instancji podkreślił, że umowę kredytu gotówkowego nr (...) - (...), pozwana zawarła, jako przedsiębiorca w związku z prowadzoną przez siebie indywidualną praktyką lekarską. Pozwana nie zawierała zatem wskazanej umowy jako konsument. Jak stanowi przepis art. 22(1) k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Jedynie w odniesieniu do umowy zawieranej przez przedsiębiorcę z konsumentem można rozważać klauzule niedozwolone (w czasie trwania przedmiotowego kontraktu). Nadto, zdaniem Sądu I instancji, pozwana w żaden sposób nie sprecyzowała swoich zarzutów w tym zakresie.

Jako bezskuteczny Sąd a quo uznał także podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia. Z wyciągu z rachunku bankowego pozwanej wynika, iż popadła w zadłużenie (zaprzestała regularnych spłat) począwszy od lutego 2019 r. (k. 62). Powód wypowiedział pozwanej umowę kredytu gotówkowego pismem z dnia 10 lipca 2019 r. z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Bez wątplenia w ocenie Sądu a quo nie doszło do upływu 3-letniego terminu przedawnienia.

O kosztach procesu orzeczono w pkt II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Biorąc pod uwagę, iż powód wygrał sprawę, pozwany zobowiązany jest mu zwrócić koszty procesu, na które składały się opłata od pozwu w wysokości 4.215 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych w wysokości 5.417 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiodła pozwana, zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu wyrokowi pozwana zarzuciła naruszenie:

1. art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. 1997 Nr 140 poz. 939 ze zm.) poprzez niewłaściwą wykładnię przepisu, skutkującą przyjęciem, że na gruncie niniejszego stosunku roszczenie powoda stało się wymagalne na skutek złożenia przezeń wypowiedzenia umowy;
2. art. 232 k.p.c. w związku z art. 61 § 1 k.c. poprzez wadliwą, sprzeczną z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, skutkującą błędnym uznaniem, że powód poprzedził wypowiedzenie umowy wezwaniem do zapłaty, podczas gdy powód nie wykazał, by doręczenie niniejszego pisma odbyło się w taki sposób, że strona pozwana mogła zapoznać się z jego treścią;
3. art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. poprzez zaniechanie wszechstronnego i należytego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz naruszenie granic swobodnej oceny dowodów, skutkujące przyjęciem przez Sąd I instancji, że powód wykazał swoje roszczenie zarówno co do zasady, jak i co do wysokości,

podczas gdy na dowód powyższego przedstawił jedynie dokumenty prywatne oraz dokumenty wytworzone w całości przez powoda na potrzeby niniejszego postępowania.

W związku z powyższymi zarzutami pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania przez Sądem I instancji oraz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jako bezzasadna nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny skorzystał z możliwości jaką przyznaje mu art. 374 k.p.c. i rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym. Sąd II instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że cofnięto pozew lub apelację albo zachodzi nieważność postępowania.

W rozpoznawanej sprawie żadna z tych przesłanek nie zachodziła. Mając na uwadze stanowisko zaprezentowane w apelacji strony pozwanej, w odpowiedzi strony powodowej oraz materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że przeprowadzenie rozprawy przed wydaniem wyroku nie było konieczne.

Sąd Apelacyjny nadto wskazuje, że w myśl art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, co tym samym nie wymaga ich ponownego przytaczania.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. okazał się bezzasadny, gdyż Sąd I instancji ocenił dowody zgodnie z kryteriami ustanowionymi w art. 233 § 1 k.p.c., mając na uwadze zasady logiki i doświadczenia życiowego. Skarżąca natomiast, traktując materiał dowodowy w sposób wybiórczy, forsuje tezę, jakoby powód nie wykazał wysokości żądania objętego pozwem, powielając w apelacji zarzuty, które podnosiła w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, a które były przedmiotem wszechstronnej analizy Sądu meriti. Podstawą dla uznania, że roszczenie powoda jest zasadne, to jest że istnieje wymagalne zadłużenie pozwanej względem powoda w kwocie określonej żądaniem pozwu, jest ocena całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, a na ten składały się dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, w szczególności: szczegółowe zestawienie historii rachunku, harmonogramy spłat kredytu, treść postanowień umownych (odsetki), wyciąg z ksiąg bankowych.

Odnosnie zaś do zarzutu pozwanej, jakoby powód nie zdołał wykazać zadłużenia, gdyż przedstawił na ten fakt dokument w postaci wyciągu z ksiąg bankowych banku, który to zgodnie z brzmieniem art. 95 ust 1 i 2 ustawy Prawo bankowe nie posiada waloru dokumentu urzędowego, wskazać należy, iż wprawdzie wyciąg z ksiąg bankowych nie korzysta z waloru dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym, niemniej jako dokument prywatny dołączony do akt sprawy jest samodzielnym środkiem dowodowym i jako taki stanowi podstawę oceny sądu rozstrzygającego sprawę, w konsekwencji może zostać uznany za podstawę ustaleń stanu faktycznego.

Wyciąg z ksiąg bankowych w postępowaniu cywilnym, jak słusznie podkreślił Sąd meriti, ma charakter dokumentu prywatnego. Dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.). Przydatność dokumentów prywatnych dla wykazania określonych okoliczności powinna być oceniana w granicach określonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego. Tym samym, wyciąg z ksiąg bankowych jako dokument prywatny może stanowić podstawę ustaleń w sprawie, jeżeli koresponduje z innymi dowodami świadczącymi o zawarciu umowy kredytu, postawieniu środków z kredytu do dyspozycji kredytobiorcy, czy dokumentami potwierdzającymi wysokość wpłat na poczet rat kredytu. Zatem, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zaprzeczenie prawdziwości dokumentu prywatnego w postaci sporządzonego prawidłowo i zgodnie z kompetencją ustawową wyciągu z ksiąg rachunkowych nie może polegać na samym zanegowaniu istnienia lub wysokości długu,

jeśli z pozostałych dowodów przedłożonych przed bank wynika fakt zawarcia umowy kredytu, jej wysokość, ustalone przez strony warunki spłaty, a także wykaz i sposób zarachowania dokonanych przez dłużnika wpłat, kapitał pozostały do spłaty, datę zaprzestania spłaty zadłużenia.

Jeżeli przy tym pozwana – w istocie zawierająca umowę z bankiem w ramach prowadzonej działalności gospodarczej - zmierzała do podważenia wyliczeń wysokości zadłużenia powinna ona wykazać swoje racje stosownymi dowodami, albowiem samo kwestionowanie dokumentu w postaci wyciągu z ksiąg bankowych kredytobiorcy oraz wynikających z niego kwot nie jest wystarczające, w szczególności wobec pozostałych dowodów przedstawionych przez stronę powodową, a które to wzajemnie ze sobą korelowały i uzupełniały się, tworząc całokształt stanu faktycznego, będącego podstawą dla oceny prawnej roszczenia powoda.

Nie zasługuje na aprobatę również twierdzenie skarżącej, jakoby pisma – wezwania do zapłaty oraz wypowiedzenie umowy – nie zostały wysłane do pozwanej ze skutkiem doręczenia, a w konsekwencji aby dochodzone roszczenie nie było wymagalne. Przesyłki adresowane do pozwanej były wysyłane na prawidłowe adresy – powód dochowując należytej staranności kierował pisma do skarżącej zarówno na adres wskazany w umowie kredytu – jako miejsce prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, tj. ul. (...), (...)-(…) W. (k. 50) oraz na adres ul. (...), (...)-(…) P., przekazany bankowi przez pozwaną jako aktualny adres zamieszkania i do doręczeń. Ten ostatni adres sama pozwana wskazała jako adres do doręczeń w sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 16).

Nie można podzielić poglądu pozwanej, jakoby nie zostało wykazane, czy i jakie w istocie przesyłki zostały do niej skierowane przez bank, w konsekwencji, iż brak jest skutku doręczenia skarżącej wezwania do spłaty zobowiązania oraz wypowiedzenia umowy kredytu wedle procedury upominawczej spełniającej wymogi art. 75c ustawy Prawo bankowe. Wezwanie do zapłaty wraz z pouczeniem o restrukturyzacji zostało doręczone w dniu 9 maja 2019 r. / k. 80/, zaś przesyłki zawierające pismo – wypowiedzenie umowy zostały odebrane przez innych domowników zamieszkujących pod wskazanymi adresami: w dniu 15 lipca 2019 r. przez K. Ż. oraz w dniu 16 lipca 2019 r. przez E. Ż..

Zważyć należy, że z punktu widzenia skuteczności oświadczenia woli nieistotne jest to, czy i kiedy adresat zapoznał się z jego treścią, wystarczające jest bowiem, że oświadczenie woli doszło do niego w sposób umożliwiający mu realną możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia. Natomiast, art. 37 ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy Prawo pocztowe umożliwia dokonanie doręczenia przesyłki rejestrowanej osobie pełnoletniej zamieszkałej razem z adresatem, w placówce operatora. Tym samym, za uprawnione należy uznać doręczanie korespondencji osobie pełnoletniej zamieszkałej razem z adresatem (dorosłemu domownikowi) zarówno pod wskazanym na przesyłce adresem, jak i w placówce operatora.

Z uwagi chociażby na powyższe, uznać należało, że wskutek skutecznego doręczenia przedmiotowych przesyłek pocztowych, pozwana miała możliwość zapoznania się z ich treścią. Skuteczności doręczenia nie podważa okoliczność, czy pozwana z powyższej możliwości faktycznie skorzystała.

Skarżąca nie zdołała wykazać słuszności twierdzeń o tym, że w istocie powód nie udowodnił, jakie przesyłki były kierowane na wskazane adresy pozwanej, to jest - jaka była rzeczywista treść pism. Wprawdzie rację ma skarżąca, że wydruk z serwisu internetowego śledzenia przesyłek poleconych (a taki dowód przedstawił powód w odniesieniu do doręczenia pisma „ostateczne wezwanie do zapłaty” – k. 79) nie jest tożsamy z dokumentem w postaci zwrotnego potwierdzenia odbioru. Niemniej, nie oznacza to, że nie posiada żadnego waloru dowodowego, zwłaszcza w kontekście art. 309 k.p.c. . W szczególności, zaznaczenia wymaga, iż przedstawione przez powoda dowody wzajemnie ze sobą korespondują i ich wytworzenie pozostaje w koincydencji czasowej. Mianowicie, pismo – wezwanie do zapłaty datowane jest na 29 kwietnia 2019 roku, zaś wedle danych z serwisu śledzenia przesyłek doręczenie przesyłki miało miejsce w dniu 9 maja 2019 roku (k.80); pismo - wypowiedzenie umowy datowane jest na 10 lipca 2019 roku (k. 82), natomiast jak wynika ze zwrotnych potwierdzeń odbioru zostało ono doręczone odpowiednio w dniu 15 lipca 2019 roku (k. 83-84) i w dniu 16 lipca 2019 roku (k. 86-87).

Powyżej przedstawiona chronologia wydarzeń pozwala na wysnucie wniosku, że w istocie powód niezwłocznie i w takiej kolejności przesyłał pozwanej stosowne pisma w celu jej prawidłowego powiadomienia o podejmowanych

czynnościach. Nadto, wbrew argumentacji skarżącej, taki sposób doręczania przesyłek pocztowych przez powoda jest powszechnie praktykowany w obrocie, co z kolei oznacza, iż postępowanie powoda było w pełni akceptowalne i zgodne z zasadami doręczania pism drogą pocztową. Nie jest prawdopodobne, jak to przedstawia pozwana, iż być może powód umieszczał w wysłanych (ze skutkiem doręczenia) przesyłkach pocztowych inne pisma, aniżeli te złożone do akt sprawy. Twierdzenia pozwanej w tym zakresie są gołosłowne, nie wyjaśniła jakie pismo ostatecznie zostały jej doręczone, skoro jak twierdzi nie było to wezwanie do zapłaty z dnia 29 kwietnia 2019 roku.

Aprobata takiego stanu rzeczy, jaki forsuje skarżąca, prowadziłaby do niedopuszczalnej sytuacji, kiedy to wierzyciel nie mógłby skutecznie dochodzić roszczeń wobec dłużnika z uwagi na uchylanie się przez niego od odbioru korespondencji bądź negocjowanie treści doręczonych pism. Nadto, zastosowanie w tym zakresie znajdzie art. 61 k.c., stanowiący, że oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, w której mogła się zapoznać z jej treścią. Relevantna jest już sama możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia woli.

Złożenie oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy kredytu (art. 61 k.c. w związku z art. 75 Pr. Bank) ma miejsce także wtedy, gdy kredytobiorca, mając realną możliwość zapoznania się z jego treścią, z własnej woli nie podejmuje przesyłki pocztowej zawierającej to oświadczenie. Należało przyjąć, że doręczenie przesyłek na adresy pozwanej (przez nią wskazane powodowi) było skuteczne, zawierało pisma wskazywane przez powoda, tj. wezwanie do zapłaty oraz oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, zaś pozwana miała dostateczną możliwość zapoznania się z ich treścią. Natomiast, pozwana poprzestała jedynie na zaprzeczaniu okoliczności doręczenia przesyłek,

Bezzasadny okazał się także zarzut apelującej, jakoby pozwanej, jakoby powodowy bank nie wypowiedział skutecznie umowy kredytu, a także aby naruszył procedurę naprawczą wynikającą z dyspozycji przepisu art. 75c ustawy Prawo bankowe.

Wypowiedzenie umowy przez Bank wymaga podjęcia dwóch odrębnych czynności: sporządzenia wezwania do zapłaty zaległej płatności pod rygorem wypowiedzenia umowy, a następnie, gdyby wezwanie to nie przyniosło skutku, sporządzenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Zasadnie przyjmuje się w judykaturze, iż Bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu, jeśli nie wdrożył uprzednio tzw. działań upominawczych. Dokonanie wypowiedzenia umowy kredytowej nie może być bowiem czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy nawet jeśli istnieją podstawy do podjęcia takiego działania zgodnie z treścią umowy. Jest to najbardziej dotkliwa sankcja dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego powinno nastąpić po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych, odpowiednich wezwań (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8.09.2016 r., II CSK 750/15, LEX nr 2182659).

Sąd Apelacyjny zważył, że pismo powoda z dnia 29 kwietnia 2019 roku (k. 79) spełniało wymagania art. 75c ustawy prawo bankowe i działanie powodowego banku wypełniało formalne warunki postępowania upominawczego poprzedzającego wypowiedzenie umowy, zaś twierdzenia pozwanej w przedmiocie niedopełnienia tej procedury należało uznać za gołosłowne, w szczególności wobec poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych.

Zgodnie z art. 75 ustawy Prawo bankowe bank uprawniony jest do obniżenia kwoty kredytu albo do wypowiedzenia umowy w przypadku, gdy dojdzie do niedotrzymania warunków udzielenia kredytu przez kredytobiorcę bądź jeśli dojdzie do utraty jego zdolności kredytowej. W powyższych okolicznościach, komentowany artykuł wskazuje na 30-dniowy okres wypowiedzenia umowy kredytu. Umowa kredytu może przewidywać dłuższe okresy wypowiedzenia.

Regulacje odnośnie do wypowiedzenia umowy kredytu przez Bank przewidywał zapis § 9 umowy stron z dnia 30 października 2015 roku (k. 51). Podstawą wypowiedzenia umowy kredytu przez Bank było niedotrzymanie przez pozwaną warunków kredytu, tj. zaległość w spłacie kolejnych rat kredytu (§ 9 ust. 1 umowy kredytu). Pozwana, przed wypowiedzeniem umowy kredytu, była pisemnie wzywana do uregulowania powstałych zaległości w terminie 14 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy. W złożonym pozwanej oświadczeniu o wypowiedzeniu została wskazana zarówno przyczyna wypowiedzenia, jak też wysokość aktualnego zadłużenia. Powyższe zostało poprzedzone wezwaniem do zapłaty ze stosownym pouczeniem, wynikającym z art. 75c § 2 Pr. Bank., tj. o możliwości złożenia przez pozwaną wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Pozwana z możliwości tej nie skorzystała, mimo prawidłowej

sekwencji wystosowanych do niej pism wraz z pouczeniami. Toteż nie sposób w tym przedmiocie czynić powodowi zarzutów o niedotrzymaniu procedury informacyjnej oraz braku umożliwienia pozwanej podjęcia reakcji na powstałe zadłużenie i wnioskowania o jego restrukturyzację. Postępowanie upominawcze było zatem elementem skutecznego wypowiedzenia umowy.

Zatem, dokonane przez powoda, po bezskutecznym upływie 14-dniowego terminu określonego w wezwaniu do zapłaty, wypowiedzenie umowy z dnia 10 lipca 2019 roku było prawidłowe i odpowiadające prawu. Następnie, wskutek upływu 30-dniowego terminu wypowiedzenia doszło do wymagalności całości roszczenia z umowy kredytu z dnia 30 października 2015 roku.

Mając zatem na uwadze całokształt powyższych rozważań Sąd Apelacyjny oddalił apelację na mocy art. 3865 k.p.c. i obciążył pozwaną kosztami postępowania apelacyjnego, o czym orzekł na mocy art. 98 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c.

SSA Małgorzata Zwierzyńska